

של הסוכה שתי דפנות בלבד. (317) (318)

ואמינא לחו אנא [אמרתי להם אני להקשות על דבריהם]: אויר דפוסל בשלשה טפחים מנא לכו [מניין לכם]? הרי זה משום דתנן במשנתנו: הרחיק את הסיכוך מן הרפנות שלשה טפחים הסוכה פסולה. ומכאן למדתם שאויר פוסל בסוכה בשלושה טפחים,

אם כן, הוא הדין סכך פסול נמו, לא ליפסיל בסוכה אלא בארבע אמות, ולא כדבריכם שאמרתם בארבעה טפחים.

דתנן במשנתנו: בית שנפחת באמצעו, וסיכך על גביו של אותו הפחת, והיתה תקרת הבית מפסקת בין הסכך הכשר הנתון באמצע הגג לכתלי הבית המשמשים כדפנות לסוכה; אם יש בין הסיכוך הכשר לכותל של הבית ארבע אמות הרי היא פסולה. ומבואר לכאורה, שסכך פסול אינו פוסל את הסוכה עד ארבע אמות?!

ואמרו לי בני הישיבה: בר מינה דההיא [חוץ מבבא זו]. כלומר, אין להוכיח ממשנתנו שסכך פסול אינו פוסל בסוכה עד ארבע אמות, דרב ושמואל אמרי תרוייהו לפרש טעם המשנה: משום דופן עקומה נגעו בה להכשירה. והיינו, שאין טעם ההכשר משום שסכך פסול אינו פוסל עד ארבע אמות, אלא מדין דופן עקומה רואין את הסכך הפסול הנתון מן הצד כחלק מן הדופן שנתעקמה ונכפפה למעלה, וממילא נמצאו דפנות הסוכה סמוכות ממש לסכך. (319)

ואמינא לחו אנא להקשות עוד על דבריהם: מה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה טפחים באמצע הסוכה, והיה לצידו אויר פחות משלשה טפחים, שאין בסכך הפסול לבדו שיעור הפוסל את הסוכה, ואף האויר לבדו אין בו שיעור לפסול את הסוכה, מאי, מה אתם אומרים בסוכה זו? — שהיא כשרה!

היא פסולה.

והקשה על דבריהם מלשון הגמרא להלן: "מה לי איתפלג בסכך פסול, מה לי אתפלג בסכך פסול ואויר", דמשמע שטעם הפסול הוא מחמת שנחלקת הסוכה לשנים, שהרי לשון "אתפלג" פירושו חלוקה?!

318. והטעם לכך ששיעור סכך פסול לפסול את הסוכה הוא בארבעה טפחים דוקא, משום שארבעה טפחים נחשבים בכל התורה כ"מקום חשוב" לעצמו, ואף כאן נחשב אותו מקום המקורה בסכך פסול כמקום לעצמו שחוצץ בסוכה לעשותה כשתיים, רש"י בעמוד ב.

319. הקשו האחרונים: לדעת הסובר שסכך פסול אפילו באמצע הסוכה אינו פוסל עד ארבע

הדופן האמצעית שבעה טפחים כשיעור הכשר סוכה, נחשב אותו מקום כסוכה כשרה, וממילא כשרה כולה, גם המקום שמצידי הסכך הפסול ומה שלאחריו לצד הפתח. והואיל ומחובר הכל לסכך הכשר הסמוך לדופן אמצעית שהוא רחב שבעה טפחים כשיעור הכשר סוכה ומוקף שלוש מחיצות, אף שאר הסוכה כשרה מדין "פסל היוצא מן הסוכה", שנידון כסוכה.

317. כן היא דעת רוב הראשונים. אמנם המאירי הביא בשם יש אומרים, שסכך פסול רחב ארבעה טפחים ואויר רחב שלושה טפחים, פוסלים את הסוכה אף אם אינם חולקים את הסוכה כולה לאורכה. ולשיטתם, כל שהיה הסכך הפסול רחב ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, אפילו היתה הסוכה רחבה הרבה, הרי